

การเพาะพันธุ์ปลาพรหม

ประวัติ, รูปร่างลักษณะ และการแพร่กระจาย

ปลาพรหม (*Osteocheilus melanopleura* Bleeker, 1852) เป็นปลาน้ำจืดมีเกล็ดขนาดใหญ่ อยู่ในครอบครัวเดียวกับปลาสร้อยนกเขา ปลาร่องไม้ตับ ลักษณะลำตัวค่อนข้างยาว หัวทู่ ปากอยู่ต่ำ รอบปากมีติ่งเนื้อขนาดเล็กเป็นกระจุก ลำตัวมีสีเขียวอมเทา บริเวณข้างลำตัวใต้ครีบหูมีจุดประเป็นแถบสีดำตามแนวขวาง 1 แถบ จัดเป็นปลาพื้นเมืองของไทย พบมีก

แพร่กระจายในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ตั้งแต่ประเทศไทยจนจรดประเทศอินโดนีเซีย ชอบอาศัยที่ความลึกระดับกลางน้ำจนถึงพื้นที่ตื้นน้ำ เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะภายนอกเหมือนกัน ตามธรรมชาติทั่วไปจะเริ่มวางไข่ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-สิงหาคม ไข่มีลักษณะครึ่งจมครึ่งลอย

การเพาะพันธุ์ปลาพรหม ปลาพรหมในจังหวัดพัทลุง สามารถเริ่มเพาะพันธุ์ได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม พอเริ่มเข้าสู่เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ แม่ปลาเริ่มไม่มีไข่

- การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ เลี้ยงในบ่อดินขนาด 1 ไร่ แบบรวมเพศ จำนวนทั้งหมด 400 ตัว มีขนาดเฉลี่ย 650 กรัม/ตัว ให้อาหารปลาชนิดเม็ดลอยน้ำโปรตีน 15.5% ร่วมกับอาหารกึ่งก้ามกรามชนิดจมน้ำ โปรตีน 25% 2 : 1 ให้อัตรา 3% ของน้ำหนักตัว 1 ครั้ง เวลา 15.30 น. และให้

เสริมโดยให้กินเนื้อต้นสาकुและรากผักตบชวา ในช่วงก่อนที่ปลาจะมีไข่ 1-2 เดือน การเปลี่ยนถ่ายน้ำเดือนละ 1 ครั้งๆ 30-40% น้ำในบ่อ ก่อนปลาจะเริ่มมีไข่ก็จะกระตุ้นการเจริญของไข่และสร้างน้ำเชื้อ โดยการเปิดน้ำไหลผ่านวันเว้นวัน วันละ 8 ชม.

- การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ พ่อแม่พันธุ์ปลาพรหมที่มีลักษณะสมบูรณ์เพศ จะสังเกตได้จาก การขยายของช่องท้องใหญ่ขึ้น ท้องนึ่ม ดึงเพศมีสีชมพู ส่วนเพศผู้ตัวจะเรียวยาวกว่าตัวเมีย ท้องเรียบจับเบาๆ บริเวณท้องจะมีน้ำเชื้อสีขาวขุ่นไหลออกมา นอกจากนี้ ในช่วงฤดูวางไข่บริเวณลำตัวของตัวผู้ เมื่อลูบคลำดูจะสากมี

- การเพาะพันธุ์ ปลาพรหมในจังหวัดพัทลุง จะเริ่มมีไข่สมบูรณ์เต็มที่ตั้งแต่เดือนกันยายน-ธันวาคม เมื่อตรวจสอบพบว่า พ่อแม่พันธุ์มีน้ำเชื้อและไข่สมบูรณ์เต็มที่แล้ว ก็นำมาเพาะพันธุ์ (suprefact) ร่วมกับยาเสริมฤทธิ์

(Motilium) ในเพศเมีย 20 µg/Kg + 10 mg/Kg

10 µg/Kg + 10 mg/Kg

- การผสมพันธุ์

ในอัตรา ตัวเมีย 1 ตัวต่อตัวผู้ 4

ซึ่งเป็นบ่อ

ขนาด 2x6x1 ม. ที่วางกระชังตาห่างไว้ด้านในและกระชังผ้า
โอล่อนแก้วไว้ด้านนอก ใส่น้ำประมาณ 60-70 ซม. หัก

พ่อแม่พันธุ์ 2 ชั่วโมง จะเริ่มสเปร์ยน้ำเพื่อกระตุ้นให้แม่ปลาวางไข่

- การฟักไข่ หลังจากฉีดฮอร์โมน ประมาณ 5-6 ชม. ปลาจะเริ่มวางไข่ โดยไข่ปลาพรหมจะเป็นไข่
ลักษณะครึ่งจมครึ่งลอย เมื่อปลาไข่หมดแล้วก็ทำการยกกระชังตาห่างเอาพ่อแม่พันธุ์ปลาออก และรวบรวม
ไข่ในกระชังผ้าโอล่อนแก้ว ไปฟักในกรวยฟักไข่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 40 ซม. ลึก 60 ซม. ประมาณ 14-
16 ชั่วโมง ปลาก็จะฟักเป็นตัว

- การอนุบาล

3 วัน จนดูไข่แดงยุบ จึงนำลูกปลาใส่ถุงบรรจุออก

ไปอนุบาลในบ่อดิน ซึ่งได้ทำการเตรียมบ่อให้เกิด

ไรแดงและน้ำเขียวไว้แล้ว คือ ใส่น้ำ

ประมาณ 50 กิโลกรัม/ไร่ การให้อาหารลูกปลา สัปดาห์แรกจะ

+ ปลาป่น ในอัตรา 1 : 1 วันละ 3 มื้อ หลังจากนั้นจะให้วัน

ละ 2 มื้อ คือ 08.30 และ 15.30 น. อนุบาลประมาณ 30 วัน จะได้

ลูกปลาขนาด 2-3 ซม. ที่อัตราการรอดประมาณ 40-50 เปอร์เซ็นต์

วิธีการเฉพาะสำหรับการเพาะพันธุ์ปลาพรหม

- เร็วขึ้น โดยการให้กินดินสาตุที่นำมาตัด
เป็นท่อนขนาด 1 เมตร แล้วผ่าซีกตั้งคว่ำไว้ในน้ำให้ปลากินก่อนฤดูวางไข่ 1-2 เดือน พร้อมทั้ง
กระตุ้นน้ำโดยการเปิดน้ำไหล

- ควรทำด้วยความรวดเร็วแต่นิ่มนวล เพราะปลาพรหมเป็นปลาที่ตื่น

- ในการผสมพันธุ์ควรใช้พ่อแม่พันธุ์ 4-5 ตัวต่อตัวเมีย 1 ตัว เพื่อให้มีน้ำเชื้อปริมาณมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้
ให้อัตราการผสมของไข่สูงขึ้น

-

-